

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 19. svibnja 2004.

Božje milosrđe veće je od svakoga grijeha

Kateheza br. 20: Božje milosrđe veće je od svakoga grijeha - Psalam 32: Blažen čovjek komu je krivica otpuštena (Večernja - četvrtak I. tjedna) Blažen onaj kome je zločin otpušten, / kome je grijeh pokriven! / Blago čovjeku kome Gospodin ne ubraja krivnju, / i u čijem duhu nema prijevare! / Prešutjet sam htio, al kosti mi klonuše / od neprestana jecanja. / Danju i noću ruka me tvoja tištala, / snaga mi se trošila ko za ljetnih žega. / Tad grijeh svoj tebi priznah / i krivnju svoju više ne skrivah. / Rekoh: "Priznat ću Gospodinu prijestup svoj", / i ti si mi krivnju grijeha oprostio. / Zato nek ti se moli pobožnik svaki / u času nevolje. / Kad bujice silne navale, / njega neće stići. / Utočište ti si moje, / od tjeskobe ti ćeš me sačuvat, / okružiti me radošću spasenja. / Učit ću te, put ti kazat kojim ti je ići, / svjetovat ću te, / oko će moje bdjeti nad tobom. / Ne budite kao konj ili mazga bez razuma: / divljinu im krotiš vođicama i uzdom, / inače im se ne primiči! / Bezbožnika taru mnoge nevolje, / a tko se uzda u Gospodina, / njega okružuje milost. / Radujte se Gospodinu i kličite, pravedni, / kličite, svi koji ste srca čestita!

1. "Blažen onaj kome je zločin otpušten, kome je grijeh pokriven!" Ovo blaženstvo, koje otvara upravo naviješteni Psalam 32, omogućuje nam da odmah shvatimo zašto je u kršćanskoj tradiciji smješten u niz pokorničkih psalama. Nakon dvostrukoga uvodnog blaženstva (usp. rr. 1-2), ne nailazimo na neko općenito razmišljanje o grijehu i praštanju, nego na osobno svjedočanstvo jednoga obraćenika. Sastav Psalma prilično je složen: nakon osobnoga svjedočanstva (usp. rr. 3-5) dolaze dva retka koji govore o opasnosti, o molitvi i o spasenju (usp. rr. 6-7), potom božansko obećanje pouke (usp. r. 8) i opomena (usp. r. 9), te na kraju mudrosna antitetička izreka (usp. r. 10) i poziv na radost u Gospodinu (usp. r. 11).

2. Osvrnut ćemo se sada samo na neke dijelove te kompozicije. Molitelj ponajprije opisuje izuzetno teško stanje svoje savjesti kada je htio "prešutjeti" (usp. r. 3): nakon što je počinio teške prijestupe, on nije imao hrabrosti Bogu priznati svoje grijeh. Bila je to strašna nutarnja muka, opisana upečatljivim slikama. Kostu su mu klonule, kao od jake groznice, žega je uklještila i oslabila njegovu snagu. Grešnik je osjećao na sebi težinu Božje ruke, svjestan da Bogu nije svejedno ako njegovo stvorenje čini zlo, jer On je čuvar pravde i istine.

3. Ne mogavši više izdržati, grešnik je odlučio priznati svoj grijeh hrabrim očitovanjem, koje kao da naviješta ono izgubljenoga sina iz Isusove prispodobe (usp. Lk 15,18). Rekao je, tako, iskrena srca: "Priznat ću Gospodinu prijestup svoj". Radi se o malo riječi, no one se rađaju iz savjesti. Bog na to odmah odgovara velikodušnim praštanjem (usp. Ps 32,5). Prorok Jeremija prenosi ovakav Božji poziv: "Vrati se, odmetnice, Izraele, riječ je Gospodnja. Ne gnjevi se više lice moje na vas, jer sam milostiv - riječ je Gospodnja - neću se gnjeviti do vijeka. Samo priznaj svoju krivnju da si se odvrkla od Gospodina, Boga svojega" (3,12-13). Otvara se tako pred "svakim pobožnikom", koji se pokajao i kojemu je oprošteno, obzorje sigurnosti, pouzdanja, mira, bez obzira na životne kušnje (usp. Ps 32,6-7). Može još naići vrijeme tjeskobe, no nadolazeća plima straha neće nadvladati, jer Gospodin će svoga vjernika voditi u sigurno utočište: "Utočište ti si moje, od tjeskobe ti ćeš me sačuvati, okružiti me radošću spasenja" (r. 7).

4. U tom trenutku Gospodin uzima riječ i obećava da će on sam voditi sada već obraćenoga grešnika. Doista, nije dovoljno biti očišćen; valja nastaviti hoditi pravim putem. Stoga, kao u Knjizi proroka Izaije (usp. Iz 30,21), Gospodin obećava: "put ću ti kazati kojim ti je ići" (Ps 32,8), te poziva na poučljivost. Taj poziv je brižan, obilježen donekle i ironijom kroz usporedbu s mazgom i konjem, koji simboliziraju tvrdoglavost (usp. r. 9). Prava mudrost, doista, vodi obraćenju, ostavljajući za sobom porok i njegovu tamnu zavodničku moć. No iznad svega vodi uživanju onoga mira koji proizlazi iz činjenice da je čovjek oslobođen i da mu je oprošteno. Sveti se Pavao u Poslanici Rimljanima izričito poziva na naš psalam, slaveći tako osloboditeljsku milost Kristovu (usp. Rim 4,6-8). Mi bismo ga mogli primijeniti na naš sakrament pomirenja. U njemu se, u svjetlu ovoga psalma, doživljava svijest o grijehu, često u naše vrijeme zamagljena, a istovremeno i radost oprostjenja. Dvojstvo "prijestup-kazna" zamjenjuje se dvojstvom "prijestup-oproštenje", jer Gospodin je Bog koji "podnosi opačinu, grijeh i prijestup" (Izl 34,7).

5. Sveti Ćiril Jeruzalemski (IV. st.) upotrijebit će Psalam 32 kako bi katekumene poučio o dubokoj obnovi u krštenju, o korijenitom čišćenju od svakoga grijeha (Procatechesi br. 15). I on će, koristeći Psalmistove riječi, hvaliti božansko milosrđe. Njegovim riječima zaključujemo našu katehezu: "Bog je milosrdan i ne škrtari u svome praštanju... Gomila tvojih grijeha neće nadvladati veličinu Božjeg milosrđa: težina tvojih rana neće nadvisiti vještinu najvećega Liječnika: samo ako mu se s pouzdanjem povjeriš. Otkri Liječniku svoju slaboću, svojim mu riječima izreci ono što reče David: "Priznat ću Gospodinu prijestup koji je stalno preda mnom". Tako ćeš postići da se ostvare druge njegove riječi: "Ti si otpustio bezbožnosti moga srca" (Le catechesi, Rim 1993., str. 52-53).

